

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 02 lipca 2024 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie, XXVIII Wydział Cywilny, w składzie:

Przewodniczący: sędzia Katarzyna Dawid – Birska

Protokolant: sekretarz sądowy Elżbieta Gułajska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 02 lipca 2024 roku w Warszawie

sprawy z powództwa **N. O.**

przeciwko **Bank (...) S.A. z siedzibą w W.**

o zapłatę i o ustalenie ewentualnie o zapłatę

I. ustala, że umowa o kredyt hipoteczny NR (...), zawarta pomiędzy stronami postępowania w dniu 12 września 2008 roku, jest nieważna;

II. zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda kwoty: 204 012,28 zł (dwieście cztery tysiące dwanaście złotych i dwadzieścia osiem groszy) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, liczonymi od dnia 19 maja 2021 roku do dnia zapłaty oraz 75 423,88 zł (siedemdziesiąt pięć tysięcy czterysta dwadzieścia trzy złote i osiemdziesiąt osiem groszy) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, liczonymi od dnia 03 czerwca 2022 roku do dnia zapłaty;

III. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

IV. zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 11 864 zł (jedenaście tysięcy osiemset sześćdziesiąt cztery złote) tytułem zwrotu kosztów postępowania, w tym kwotę 10 800 zł (dziesięć tysięcy osiemset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego – wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, liczonymi od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.

Sygn. akt XXVIII C 17161/21

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 02 lipca 2024 roku

W pozwie, złożonym w dniu 24 lutego 2021 roku (k. 4 – data prezentaty Biura Podawczego Sądu) przeciwko Bank (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. (dalej też jako: Bank (...) S.A.” lub Bank), powód N. O. domagał się – w związku z nieważnością umowy o kredyt hipoteczny NR (...), zawartej dnia 12 września 2008 roku przez niego z Bankiem (...) S.A. z siedzibą w W. – zasądzenia od strony pozwanej na jego rzecz kwoty 204 012,28 zł, uiszczonej przez niego tytułem rat kapitałowo-odsetkowych w okresie od listopada 2010 roku do sierpnia 2020 roku włącznie, wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

Ewentualnie, na wypadek uznania przez Sąd, że w/w umowa kredytu jest ważna, powód wniósł – z uwagi na stosowanie przez pozwanego Banku niedozwolonych klauzul umownych, opisanych w pkt II ppkt 1 litera b i) uzasadnienia pozwu, i w konsekwencji konieczność ich pominięcia – o zasądzenie od strony pozwanej na jego rzecz kwoty 93 227,99 zł, pobranej od niego tytułem nadpłat rat kapitałowo-odsetkowych w okresie od listopada 2010 roku do sierpnia 2020 roku włącznie wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

Powód wniósł także o zasądzenie od strony pozwanej na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego oraz kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.

Uzasadniając żądanie pozwu, powód wskazał, że jego podstawę faktyczną stanowi, zawarta przez niego z Bankiem (...) S.A. z siedzibą w W. w dniu 12 września 2008 roku umowa o kredyt hipoteczny NR (...), w której kwota kredytu w wysokości 378 750 zł miała być indeksowana kursem waluty frank szwajcarski, który z kolei miał ustalić jednostronnie Bank. Kolejno zarzucił, iż wymienione przez niego postanowienia tej umowy i Regulaminu do niej stanowiły postanowienia abuzywne a konsekwencją tego jest nieważność całej umowy. Dodał, że kwestionowane postanowienia umowne zostały już wpisane do rejestru klauzul niedozwolonych.

W dalszej części uzasadnienia pozwu powód zarzucił, iż przedmiotowa umowa kredytu narusza art. 69 ustawy Prawo bankowe, zasadę swobody umów oraz zasady współżycia społecznego. Podał, że na dochodzą w roszczeniu głównym kwotę składają się raty kapitałowo – odsetkowe, pobrane od niego przez Bank w okresie od listopada 2010 roku do sierpnia 2020 roku oraz że pismem z dnia 11 września 2020 roku skierował do Banku reklamację, w której zakwestionował stosowanie przez Bank niedozwolonych klauzul umownych. Na zakończenie powód przedstawił metodologię wyliczenia wysokości roszczenia ewentualnego (k. 4 – 40v – pozew).

W odpowiedzi na pozew strona pozwana Bank (...) S.A. wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na swoją rzecz zwrotu kosztów procesu, w tym zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. Wniosła także o przeprowadzenie rozprawy przy drzwiach zamkniętych.

Uzasadniając swoje stanowisko procesowe, strona pozwana w pierwszej kolejności wskazała, iż rzeczywistą przyczyną złożenia pozwu był realny spadek złotówki w stosunku do franka szwajcarskiego. Kolejno wskazała, iż powód sam dokonał wyboru waluty kredytu. Następnie podniosła, że przedmiotowa umowa nie jest sprzeczna z art. 69 ustawy Prawo bankowe, z art. 353¹ k.c., z art. 358¹ § 5 k.c. ani z zasadami współżycia społecznego. Dodała, że na podstawie § 8 ust. 4 Regulaminu powód miał możliwość spłaty kredytu bezpośrednio w walucie CHF.

W dalszej części uzasadnienia odpowiedzi na pozew strona pozwana odniosła się do zarzutów powoda, dotyczących abuzywności kwestionowanych postanowień umownych, podnosząc, że nie stanowią one klauzul niedozwolonych a nawet jeżeli tak uznać, to nie prowadzi to do nieważności całej umowy. Podała, że wówczas istniałaby możliwość uzupełnienia „luki” w umowie przepisami prawa powszechnie obowiązującego.

Na zakończenie strona pozwana zarzuciła, iż powód nie posiada interesu prawnego w żądaniu ustalenia nieważności umowy kredytu. Wskazała, iż brak jest podstaw do przyjęcia, że po jej stronie doszło do uzyskania korzyści majątkowej. Podniosła, że zgłoszone przez powoda roszczenia mają charakter okresowy i jako takie podlegają przedawnieniu w zakresie obejmującym więcej niż trzy lata wstecz od daty złożenia pozwu (k. 103 – 221 – odpowiedź na pozew).

Pismem procesowym z dnia 06 maja 2022 roku powód rozszerzył żądania pozwu, wnosząc w ramach roszczenia głównego o:

1. ustalenie, że umowa o kredyt hipoteczny NR (...), zawarta w dniu 12 września 2008 roku przez niego z Bankiem (...) S.A. z siedzibą w W., jest w całości nieważna;
2. zasądzenie od strony pozwanej na jego rzecz – oprócz kwoty 204 012,28 zł, wskazanej w pozwie – dalszej kwoty 75 423,88 zł (tytułem rat kapitałowo – odsetkowych, pobranych od niego w okresie od października 2008 roku do października 2010 roku włącznie – kwota 38 733,12 zł oraz w okresie od września 2020 roku do kwietnia 2022 roku włącznie – kwota 36 690,76 zł) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia tego pisma do dnia zapłaty (k. 329 – 333 – pismo procesowe powoda z dnia 06 maja 2022 roku, zawierające rozszerzenie powództwa).

W piśmie z dnia 23 czerwca 2022 roku, stanowiącym odpowiedź na powyższą zmianę powództwa, strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości, w tym w zakresie zmodyfikowanym oraz podtrzymała

dotychczasowe stanowisko i argumenty. Ponadto wniosła o sprawdzenie wartości przedmiotu sporu (k. 355 – 372 – pismo strony pozwanej z dnia 23 czerwca 2022 roku).

Na rozprawie w dniu 02 lipca 2024 roku – bezpośrednio poprzedzającej ogłoszenie wyroku – Sąd oddalił wniosek strony pozwanej o przeprowadzenie rozprawy przy drzwiach zamkniętych, uznając, że nie zostały spełnione przesłanki do jego uwzględnienia. Ponadto Sąd oddalił wniosek strony pozwanej o sprawdzenie wartości przedmiotu sporu, uznając, że została ona określona w sposób prawidłowy jako suma roszczeń głównych o ustalenie (kwota wypłaconego kredytu) oraz o zapłatę. Pełnomocnik strony pozwanej podniósł wobec powoda zarzut zatrzymania. Ostatecznie pełnomocnicy stron, w ich imieniu, podtrzymali dotychczasowe stanowiska procesowe i argumentację w sprawie (k. 386 – 387 – protokół z rozprawy z dnia 02 lipca 2024 roku).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W 2008 roku N. O. planował kupić lokal, aby w nim zamieszkać. Nie posiadał wystarczających własnych środków pieniężnych na realizację tego celu, dlatego zamierzał zaciągnąć kredyt. Aby uzyskać informacje o ofertach kredytowych banków, skorzystał z usług z doradcy finansowego, który poinformował go, że nie ma on zdolności kredytowej, aby otrzymać kredyt złotowy i przedstawił mu wyłącznie oferty kredytów, powiązanych z walutą frank szwajcarski. Doradca zarekomendował mu ofertę kredytową Banku (...) S.A. Nie informował go o tym, kto i w jaki sposób będzie ustalać kursy waluty CHF, stosowane do przeliczeń kursowych na podstawie tego rodzaju umowy kredytu. Nie wyjaśniał mu ryzyka kursowego, związanego z tą umową ani nie przedstawił mu żadnych wykresów lub symulacji, obrazujących to ryzyko. Zapewniał go o stabilności kursu waluty CHF. Nie rozmawiano o możliwości negocjowania postanowień tej umowy.

(**dowód:** k. 386v – 387 – przesłuchanie powoda N. O. w charakterze strony)

W dniu 01 sierpnia 2008 roku N. O. podpisał, wypełniony na druku Banku, wniosek kredytowy, w którym zwrócił się do Banku (...) S.A. o udzielenie mu kredytu w kwocie 378 750 PLN, która miała zostać przeznaczona na zakup lokalu mieszkalnego na rynku wtórnym – kwota 295 000 zł, remont/modernizację – kwota 50 000 zł oraz refinansowanie wydatków poniesionych na cele mieszkaniowe – kwota 30 000 zł. Spośród czterech opcji: PLN, EURO, USD i CHF we wniosku zaznaczono, że walutą kredytu ma być „CHF”. Wpisano, że okres kredytowania ma wynosić 480 miesięcy, kredyt ma być wypłacony jednorazowo, a raty mają być równe.

W rubrykach, dotyczących informacji o wnioskodawcy, wskazano, że N. O. ma wykształcenie wyższe, profil wykształcenia – (...), wykonuje zawód (...), zatrudniony jest na umowę o pracę na czas nieokreślony i nie prowadzi działalności gospodarczej.

(**dowód:** k. 247 – 249 - kserokopia wniosku kredytowego)

N. O. poświadczył własnoręcznym podpisem, że zapoznał się z informacjami, zawartymi na datowanym na dzień 18 lipca 2008 roku, sporządzonym przez Bank druku, zatytułowanym „Informacja dla Wnioskodawców ubiegających się o produkty hipoteczne indeksowane kursem waluty obcej, oparte na zmiennej stopie procentowej”.

W treści powyższego druku wskazano m.in. że wybierając zadłużenie w walucie obcej, Kredytobiorcy korzystają aktualnie z oprocentowania niższego w porównaniu z kredytem złotowym i spłacają miesięcznie niższą ratę kredytu. Podkreślono, że zaciągając zobowiązanie w walucie obcej, Kredytobiorcy narażeni są na ryzyko zmiany kursów walutowych a występowanie ryzyka kursowego sprawia, że zarówno rata spłaty, jak i wysokość zadłużenia tytułem zaciągniętego kredytu przeliczona na PLN na dany dzień podlega ciągłym wahaniom, w zależności od aktualnego kursu waluty. Podano, że ryzyko kursowe jest znacznie mniejsze, jeżeli o kredyt walutowy ubiega się Kredytobiorca, osiągający dochody w tej samej walucie obcej. Wskazano, że warto rozważyć zaciągnięcie długoterminowego kredytu w PLN jako korzystną alternatywę w stosunku do kredytów walutowych, które mimo atrakcyjnych aktualnie warunków cenowych w długim okresie mogą okazać się droższe na skutek wzrostu kursów walutowych. Kolejno wskazano, że zarówno w przypadku kredytów złotych jak i walutowych, oprocentowanych w oparciu o zmienną stopę

procentową, Kredytobiorca ponosi ryzyko zmian stóp procentowych. Podano, że zmienność kursów walutowych oraz wahania stóp procentowych powodują, że rzeczywiste koszty obsługi długu mogą okazać się znacznie wyższe od wcześniej założonych.

W tabelce, zawartej na tym druku, wskazano 4 przykłady wpływu zmiany stopy procentowej na wysokość raty kredytu. Podano, iż przy aktualnym poziomie kursu PLN i aktualnym poziomie stopy procentowej szacowana wysokość raty wynosiłaby 1 134,49 zł. Kolejno podano, że: 1. przy założeniu, że stopa procentowa kredytu/pożyczki w CHF jest równa stopie procentowej kredytu/pożyczki w PLN, a kapitał jest większy o 20% - szacowana wysokość raty wynosiłaby 1 728,88 zł, 2. przy założeniu, że kurs CHF wzrośnie o wartość stanowiącą różnicę między maksymalnym i minimalnym kursem CHF z okresu ostatnich 12 miesięcy, tj. o 14,22% - wynosiłaby ona 1 295,78 zł, 3. przy założeniu, że stopa procentowa wzrośnie o 400 pb – wynosiłaby ona 1 471,23 zł, 4. przy założeniu, że stopa procentowa wzrośnie o wartość stanowiącą różnicę między maksymalną i minimalną wartością stopy referencyjnej z okresu ostatnich 12 miesięcy, tj. o 0.79 p.p. – wynosiłaby ona 1 197,06 zł.

W treści powyższego druku wskazano, że załącznikami do niego były: historia zmian kursu CHF do złotego oraz historia zmian stawki referencyjnej dla CHF.

(**dowód:** k. 271 – 271v – kserokopia podpisanego przez powoda druku „ Informacja dla Wnioskodawców ubiegających się o produkty hipoteczne indeksowane kursem waluty obcej, oparte na zmiennej stopie procentowej”)

W dniu 27 sierpnia 2008 roku Bank wydał pozytywną decyzję kredytową w przedmiocie powyższego wniosku, określając w niej warunki umowy kredytu.

(**dowód:** k. 250 – 254v – kserokopia druku „Podejmowanie decyzji (...)”)

W dniu 27 sierpnia 2008 roku Bank ocenił zdolność kredytową Wnioskodawcy, wpisując w parametrach wejściowych symulacji kwotę wnioskowanego kredytu 378 750,00 zł oraz walutę kredytu CHF. W analizie tej podano m.in. że oprocentowanie dla kredytu w CHF wynosiłoby 3,9400 % a dla kredytu w PLN – 7,7000 %.

(**dowód:** k. 255 - wydruk parametrów wejściowych symulacji, k. 256- wydruk wstępnej oceny zdolności kredytowej)

N. O. (dalej też jako „Kredytobiorca”) i Bank (...) S.A. z siedzibą w W. (dalej też jako Bank) w dniu 12 września 2008 roku zawarli, sporządzoną w dniu 11 września 2008 roku, umowę o kredyt hipoteczny NR (...) (dalej też jako „Umowa”).

Zgodnie z § 2 ust. 1 i 2 Umowy kwota kredytu wynosić miała 378 750,00 PLN a kredyt indeksowany miał być do CHF, po przeliczeniu wypłaconej kwoty zgodnie z kursem kupna CHF według Tabeli Kursów Walut Obcych obowiązującej w Banku (...) w dniu uruchomienia kredytu lub transzy. Po uruchomieniu kredytu lub pierwszej transzy kredytu wypłacanego w transzach Bank miał wysłać do Kredytobiorcy pismo informujące o wysokości pierwszej raty kredytu, kwocie kredytu w CHF oraz jego równowartości w PLN zgodnie z kursem kupna CHF według Tabeli Kursów Walut Obcych obowiązującej w Banku (...) w dniu uruchomienia kredytu/transzy, przy czym zmiany kursów walut w trakcie okresu kredytowania miały mieć wpływ na wysokość kwoty zaciągniętego kredytu oraz raty kapitałowo odsetkowej.

W § 2 ust. 3 Umowy wskazano, że celem kredytu były: modernizacja i remont domu lub mieszkania – kwota 50 000,00 zł, zakup gotowego mieszkania na rynku wtórnym – kwota 295 000,00 zł, refinansowanie kosztów poniesionych na cele mieszkaniowe – kwota 30 000,00 zł oraz koszty wliczone w kredyt – kwota 3 750,00 zł.

Wypłata kredytu miała nastąpić w transzach, na rachunek bankowy Zbywcy kredytowanej nieruchomości oraz na rachunek bankowy Kredytobiorcy (§ 3 ust. 1 i 2 Umowy).

§ 6 ust. 1 Umowy stanowił, że kredyt oprocentowany był według zmiennej stopy procentowej, natomiast § 6 ust. 3 Umowy – że oprocentowanie kredytu wynosiło 3,9400 % w stosunku rocznym, co stanowiło sumę stopy referencyjnej

LIBOR 3M (CHF) obowiązującej w dniu sporządzenia Umowy oraz marży w wysokości 1,1500 p.p., stałej w całym okresie kredytowania.

W § 7 ust. 1 Umowy wskazano, że Kredytobiorca zobowiązał się spłacić kwotę kredytu w CHF, ustaloną zgodnie z § 2 w złotych polskich, z zastosowaniem kursu sprzedaży CHF obowiązującego w dniu płatności raty kredytu, zgodnie z Tabelą Kursów Walut Obcych Banku (...) S.A.

W § 9 ust. 1 i 2 Umowy ustanowiono zabezpieczenia spłaty kredytu w postaci: hipoteki kaucyjnej łącznej do kwoty 643 875,00 PLN na rzecz Banku, ustanowionej na nieruchomości stanowiącej własność Kredytobiorcy; cesji na Bank praw z polisy ubezpieczeniowej od ognia i innych zdarzeń losowych kredytowanej nieruchomości, o której mowa w § 2, na której miała zostać ustanowiona hipoteka, zgodnie z warunkami określonymi w § 3 i § 5 Umowy; cesji na Bank praw z polisy ubezpieczeniowej na życie Kredytobiorcy, zgodnie z warunkami określonymi w § 3 i § 5 Umowy.

Zabezpieczenie kredytu do czasu otrzymania przez Bank odpisu z księgi wieczystej nieruchomości, o której mowa w § 2 ust. 5, z prawomocnym wpisem pierwszej hipoteki/hipotek, o których mowa w ust. 1, na rzecz Banku, stanowić miało ubezpieczenie kredytów zabezpieczanych hipotecznie na podstawie umowy, zawartej przez Bank z Towarzystwem (...) S.A. V. (...) (§ 9 ust. 2 Umowy).

Stosownie do § 11 ust. 2 pkt 1 i ust. 5 Umowy integralną jej część stanowić miał Regulamin, który miał zastosowanie w zakresie nieuregulowanym Umową.

(**dowód:** k. 51– 53v - kserokopia umowy o kredyt hipoteczny nr (...)).

W § 2 pkt 8 lit. f) Regulaminu kredytowania osób fizycznych w ramach usług bankowości hipotecznej Banku (...) S.A. (dalej jako (...)) wskazano, że użyte w nim określenie stopa referencyjna stawka LIBOR (3M) (L. I. R.) oznacza stopę procentową podawaną przez R., ustalaną o godzinie 11:00 GMT w L., na podstawie średniej arytmetycznej kwotowań 3 – miesięcznych, po której banki gotowe są sprzedawać swoje nadwyżki finansowe na londyńskim rynku międzybankowym, w przypadku kredytu w CHF.

W § 2 pkt 18 Regulaminu podano, że użyte w nim określenie kredyt indeksowany kursem waluty obcej oznacza kredyt udzielony w PLN, indeksowany kursem waluty obcej według Tabeli Kursów Walut Obcych obowiązującej w Banku.

§ 3 ust. 1 i 2 Regulaminu stanowiły, że kredyt udzielany był w PLN oraz że kredyt mógł być indeksowany kursem waluty obcej na podstawie obowiązującej w Banku Tabeli Kursów Walut Obcych.

Zgodnie z § 5 ust. 15 pkt 2 Regulaminu w przypadku kredytu w walucie obcej, kredyt jest kredytem indeksowanym do walut wymiennalnych i jest udzielany w złotych polskich, w umowie kredytowej kwota kredytu miała być określona w PLN.

Stosownie do § 8 ust. 3 Regulaminu w przypadku kredytu indeksowanego kursem waluty obcej kwota raty spłaty miała być obliczana według kursu sprzedaży dewiz, obowiązującego w Banku na podstawie obowiązującej w Banku Tabeli Kursów Walut Obcych z dnia spłaty.

Zgodnie z § 8 ust. 4 Regulaminu w przypadku kredytu indeksowanego kursem waluty obcej Kredytobiorca mógł zastrzec w umowie kredytu, iż Bank będzie pobierał ratę spłaty z rachunku w walucie, do jakiej kredyt był indeksowany, o ile ten rachunek był dostępny w aktualnej ofercie Banku.

§ 9 ust. 4 Regulaminu stanowił zaś, że w przypadku kredytu indeksowanego kursem waluty obcej, Bank w następnym dniu po upływie terminu wymagalności kredytu, dokonać miał przewalutowania całego wymagalnego zadłużenia na PLN, z zastosowaniem aktualnego kursu sprzedaży dewiz, określonego przez Bank w Tabeli Kursów Walut Obcych. Od wymagalnego kapitału, wyrażonego w PLN, Bank naliczać miał dalsze odsetki w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych.

Zgodnie z § 14 ust. 3 Regulaminu suma ubezpieczenia na życie Kredytobiorcy nie mogła być niższa od kwoty kredytu określonej w umowie kredytu z zastrzeżeniem, że w trakcie okresu kredytowania suma ubezpieczenia na życie może ulec zmianie jednak nie może być niższa niż aktualne saldo zadłużenia z tytułu udzielonego kredytu.

(**dowód:** k. 224 – 233 – wydruki Regulaminu kredytowania osób fizycznych w ramach usług bankowości hipotecznej w Banku (...) S.A.)

W wykonaniu powyższej Umowy Bank wypłacił w transzach kwotę 378 750 zł, którą jednocześnie przeliczył na kwotę zadłużenia Kredytobiorcy w walucie CHF, stosując przy tym kurs kupna waluty CHF z tabeli kursowej Banku z dnia wypłat.

(**dowód:** k. 269 – 270 – kserokopie dyspozycji wypłaty środków z kredytu)

W dniu 21 lipca 2014 roku Kredytobiorca i Bank zawarli, sporządzony w dniu 14 lipca 2014 roku, Aneks do Umowy, na mocy którego zmieniono § 4 Umowy – dodając ust. 9, oraz § 9 – skreślając ust. 7, 9 oraz 10. Ponadto w § 2 Umowy dodano zapis, w którym m.in. wskazano, że podstawą do ustalenia kursów kupna i sprzedaży zawartych w Tabeli Kursów Walut Obcych Banku jest kurs bazowy, stanowiący średnią arytmetyczną z ofert kupna i ofert sprzedaży tej waluty oferowanych przez profesjonalnych uczestników rynku walutowego i podanych na stronie serwisu R. w chwili tworzenia Tabeli Kursów Walut Obcych, przy czym wartość kursu kupna i wartość kursu sprzedaży z Kursów Walut Obcych mogła odbiegać od kursu bazowego o nie więcej niż 10%. Tabela Kursów Walut Obcych miała być tworzona przynajmniej raz dziennie każdego dnia roboczego, pierwsza pomiędzy godziną 8:00 a godziną 10:00 danego dnia.

(**dowód:** k. 222 – 223v – kserokopia Aneksu do umowy o kredyt hipoteczny NR (...) z dnia 21 lipca 2014 roku)

W dniu 16 lipca 2020 roku Kredytobiorca i Bank zawarli Aneks do Umowy, na mocy którego z Umowy wykreślono postanowienia dotyczące prowizji.

(**dowód:** k. 54 – 55, k. 223 – 223v – kserokopie Aneksu do umowy o kredyt hipoteczny NR (...) z dnia 11 września 2008 roku)

W wykonaniu powyższej Umowy Bank pobrał od Kredytobiorcy tytułem spłaty rat kapitałowo – odsetkowych: w okresie od listopada 2010 roku do sierpnia 2020 roku łączne kwotę 204 012,28 zł, w okresie od października 2008 roku do października 2010 roku kwotę 38 733,12 zł oraz w okresie od września 2020 roku do kwietnia 2022 roku kwotę 36 690,76 zł, tj. łącznie kwotę 279 436,16 zł.

(**dowód:** k. 56 – 81 – kserokopia zaświadczeń Banku z 10 września 2020 roku; k. 335 – 349v – kserokopia zaświadczeń Banku z 05 maja 2022 roku)

Pismem z dnia 11 września 2020 roku Kredytobiorca skierował do Banku reklamację, w której treści powołał się na nieważność Umowy oraz wezwał Bank do zwrotu sumy wpłat uiszczonych na rzecz Banku tytułem rat kapitałowo – odsetkowych, w terminie 14 dni od dnia otrzymania pisma,

(**dowód:** k. 89 – 91v - kserokopia reklamacji z 11 września 2020 roku)

Środki pieniężne, pochodzące z powyższej Umowy kredytu, zostały przeznaczone na zakup lokalu, który służy zaspokojeniu potrzeb mieszkaniowych Kredytobiorcy. Lokal ten nigdy nie był przez niego wynajmowany.

Kredytobiorca nigdy nie prowadził działalności gospodarczej.

O tym, że w w/w Umowie mogą znajdować się postanowienia niedozwolone Kredytobiorca uświadomił sobie około 2020 roku, po konsultacji z prawnikiem.

(**dowód:** k. 386v – 387 – przesłuchanie powoda N. O. w charakterze strony)

Do chwili zamknięcia rozprawy w niniejszej sprawie Bank nie zapłacił Kredytobiorcy żądanej przez niego kwoty.

(*fakt bezsporny*)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił przede wszystkim na podstawie wskazanych w jego opisie dowodów z kserokopii dokumentów oraz z zeznań powoda.

Dowody z dokumentów Sąd ocenił jako wiarygodne. Strony postępowania nie kwestionowały, że oświadczenia w nich zawarte zostały złożone przez osoby, które podpisały te dokumenty. Nie kwestionowały także prawdziwości i autentyczności dokumentów złożonych w zwykłych kserokopiach. Sąd nie znalazł także podstaw, aby z urzędu powziąć wątpliwości odnośnie ich wiarygodności i mocy dowodowej w zakresie, w jakim stanowiły podstawę ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie.

Odnośnie dowodu z przesłuchania powoda wskazać należy, iż w swoich zeznaniach zrelacjonował on przebieg zdarzeń związanych z zawarciem Umowy kredytu, akcentując przede wszystkim, że oferta kredytu indeksowanego do CHF została mu przedstawiona jako jedyna i korzystana dla niego oraz że nie wyjaśniano mu mechanizmów przeliczeń walutowych, które miały być stosowane na podstawie tej Umowy ani nie omawiano z nim ryzyk z nią związanych.

Oceniając zeznania powoda Sąd miał na uwadze, że jest on bezpośrednio zainteresowany korzystnym dla siebie rozstrzygnięciem niniejszej sprawy. Jednakże – mając na uwadze treść jego zeznań oraz okoliczność, że znalazła ona potwierdzenie w dowodach z dokumentów – Sąd ocenił je jako wiarygodne, logiczne i rzeczowe.

Podstawę ustaleń faktycznych stanowiły także same twierdzenia stron o okolicznościach faktycznych sprawy. W zakresie, w jakim druga strona je przyznała lub im nie zaprzeczyła, uznać należało je za bezsporne (art. 229 – 230 k.p.c.).

Na podstawie art. 235² § 1 pkt 2 k.p.c. Sąd pominął dowody: z dokumentu, wymienionego w pkt 2 lit. e pozwu (k. 4v – 5); z opinii biegłego sądowego, zgłoszonej w pkt 5 pozwu (k. 5v – 6) i w pkt 2 pisma powoda z dnia 06 maja 2022 roku (k. 329v); z dokumentów, wymienionych w pkt 5 lit. o) i p) odpowiedzi na pozew (k. 106); z odczytów płyty CD, i znajdujących się na niej dokumentów, zgłoszony w pkt 6 i w pkt 8 – 13 odpowiedzi na pozew (k. 107 - 108, k. 110 – 111); z zeznań świadków K. G. i J. C., zgłoszonych w pkt 7 odpowiedzi na pozew (k. 109 - 110); z opinii biegłego sądowego, złożonej w pkt 14 odpowiedzi na pozew (k. 111); z dokumentu, wymienionego w pkt 2 pisma strony pozwanej z dnia 07 września 2021 roku (k. 305).

Sąd uznał, że wyżej wymienione dowody nie mają istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Irrelevantne w niniejszej sprawie okazały się bowiem m.in. ustalenia, dotyczące ogólnych procedur Banku w zakresie udzielania kredytów hipotecznych klientom Banku w okresie zawierania spornej Umowy oraz przeszkolenia pracowników Banku w zakresie tych procedur a także ustalenia, dotyczące sposobu ewidencjonowania przez Bank kredytów indeksowanych do CHF i sposobu finansowania tych kredytów przez Bank. Ponadto w niniejszej sprawie nie miał istotnego znaczenia fakt, w jaki sposób Bank ustalał kursy waluty w Tabeli Kursów, skoro poza sporem było, iż zasady te nie zostały zawarte w przedmiotowej Umowie ani w Regulaminie, a więc nie były wiążące dla stron Umowy. W niniejszej sprawie istotna była treść łączącej strony Umowy, a nie mechanizmy finansowe, dotyczące udzielonego kredytu, stosowane przez pozwaną Bank oraz istotne było ustalenie, jakich informacji udzielono powodowi przed zawarciem spornej Umowy a nie istniejących w tym zakresie procedur Banku.

Odnośnie dowodów z opinii biegłych sądowych, zgłoszonych przez obie strony postępowania, oraz wyliczeń powoda, dotyczących tzw. nadpłat kredytu, i symulacji kosztów kredytu, zgłoszonej przez stronę pozwaną, to fakty, które miały być wykazane tymi dowodami, nie miały istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie wobec oceny prawnej przedmiotowej Umowy, dokonanej w dalszej części uzasadnienia.

Co do dowodów z zeznań świadków K. G. i J. C., to Sąd miał także na uwadze, iż nie brali oni udziału w zawieraniu przedmiotowej Umowy z powodem, a więc ich zeznania dotyczyć mogłyby jedynie opisanie ogólnie

przyjętej przez Bank procedury zawierania umów kredytu hipotecznego, zaś ustalenia te nie miały istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Odnosnie zaś zgłoszonych przez stronę pozwaną dowodów z dokumentów w postaci raportów, opinii prawnych, stanowisk i innych publikacji, to wskazać należy, iż mogły one stanowić jedynie dowody na wykazanie faktów, że dokumenty te zostały sporządzone przez ich autorów oraz mogły one stanowić wyłącznie wzmocnienie argumentacji prawnej strony pozwanej, która się na nie powołała. Nie mogły one jednak stanowić podstawy ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie, nie miały one istotnego znaczenia dla jej rozstrzygnięcia.

Sąd zważył, co następuje:

Żądania główne powoda o ustalenie nieważności Umowy kredytu oraz o zapłatę – co do kwot głównych – zasługiwały na uwzględnienie w całości. Roszczenie główne zostało oddalone w niewielkim zakresie, dotyczącym części żądania odsetkowego. Wobec tego, Sąd w ogóle nie orzekał w przedmiocie roszczenia ewentualnego, zgłoszonego przez powoda na wypadek uznania spornej Umowy za zgodną z prawem.

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż stanowisko powoda okazało się uzasadnione w części, opierającej się na zarzucie nieważności Umowy kredytu na skutek usunięcia z niej klauzul indeksacyjnych. Do wniosku o nieważność Umowy prowadzi analiza jej postanowień, dotyczących klauzul indeksacyjnych pod kątem abuzywności.

Kolejno wskazać należy, iż w uzasadnieniu wyroku nie ma potrzeby i nie ma obowiązku wyrażania szczegółowego stanowiska do wszystkich poglądów prezentowanych przez strony, o ile nie miały one istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy (por. wyrok Sądu Najwyższego z 29 października 1998 roku w sprawie II UKN 282/98, Legalis 44600, oraz wyrok ETPCZ z 21 lipca 2015 roku w sprawie D. przeciwko T.41721/04, Legalis 1378918). Dopuszczalne – a w świetle brzmienia art. 327⁽¹⁾ § 2 k.p.c. wręcz konieczne – jest rozprawienie się z poszczególnymi zarzutami niejako en bloc, poprzez zaprezentowanie odmiennego zapatrywania w kwestii faktów lub prawa nie pozostawiające przestrzeni dla racjonalnej obrony pozostałych zarzutów, które – przy uwzględnieniu koncepcji sądu – stają się wówczas bezprzedmiotowe (por. uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 20 grudnia 2017 roku w sprawie VI ACa 1651/15, Legalis 1733044). Większość zagadnień prawnych składających się na decyzje procesowe znalazło już rozstrzygnięcie – przynajmniej na poziomie Sądu Apelacyjnego – i nie wymaga nadmiernie szerokiego omówienia. Wobec tego, Sąd – stosownie do wymogów art. 327⁽¹⁾ § 2 k.p.c. – sporządził niniejsze uzasadnienie w sposób możliwie zwięzły.

Przechodząc do prawnej analizy przedmiotowej Umowy, wskazać należy, iż mają do niej zastosowanie przepisy ustawy Prawo bankowe. Zgodnie zaś z art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku – Prawo bankowe (Dz.U z 2002 roku, Nr 72, poz. 665, t.j. z późn. zm.) (dalej też jako „UPrB”) – w brzmieniu obowiązującym w dniu zawarcia spornej Umowy – przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu. Stosownie do art. 69 ust. 2 cytowanej ustawy umowa kredytu powinna być zawarta na piśmie i określać w szczególności: strony umowy, kwotę i walutę kredytu, cel, na który kredyt został udzielony, zasady i termin spłaty kredytu, wysokość oprocentowania kredytu i warunki jego zmiany, sposób zabezpieczenia spłaty kredytu, zakres uprawnień banku związanych z kontrolą wykorzystania i spłaty kredytu, terminy i sposób postawienia do dyspozycji kredytobiorcy środków pieniężnych, wysokość prowizji, jeżeli umowa ją przewiduje, warunki dokonywania zmian i rozwiązywania umowy.

Z powyższego wynika zatem, że umowa kredytu jest umową nazwaną, dwustronnie zobowiązującą. Na jej podstawie bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji drugiej strony – kredytobiorcy kwotę środków pieniężnych (kwotę kredytu), a kredytobiorca zobowiązuje się zwrócić kwotę wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami. Uprawnienie kredytobiorcy polega na tym, że może domagać się od banku wypłaty kredytu a obowiązek polega na tym, że ma zwrócić wypłaconą mu kwotę wraz z odsetkami. Umowa kredytu jest umową odpłatną, gdyż na kredytobiorcę nakłada obowiązek

zapłacenia bankowi odsetek oraz prowizji, które mają charakter wynagrodzenia za korzystanie ze środków pieniężnych banku. Ponadto jest to umowa konsensualna, czyli dochodzi do skutku w wyniku samego uzgodnienia przez strony jej podstawowych postanowień. Przedmiotem kredytu musi być określona kwota pieniężna. W umowie muszą być także określone zasady spłaty sumy kredytu.

Ponadto wskazać należy, iż sporna Umowa została zawarta przed zmianą ustawy Prawo bankowe, dokonaną ustawą z dnia 29 lipca 2011 roku (Dz.U. z 2011 roku, Nr 165, poz. 984), na mocy której dodano art. 69 ust. 2 pkt 4a UPrB, zgodnie z którym w przypadku umowy o kredyt denominowany lub indeksowany do waluty innej niż waluta polska, umowa kredytu powinna zawierać szczegółowe zasady określenia sposobów i terminów ustalania kursu wymiany walut, na podstawie którego w szczególności wyliczana jest kwota kredytu, jego transz i rat kapitałowo - odsetkowych oraz zasady przeliczania na walutę wypłaty albo spłaty kredytu. Ustawa ta wprowadziła także uregulowanie, zawarte w art. 69 ust. 3 zdanie 1 UPrB, zgodnie z którym w przypadku umowy o kredyt denominowany lub indeksowany do waluty innej niż waluta polska, kredytobiorca może dokonywać spłaty rat kapitałowo – odsetkowych bezpośrednio w tej walucie oraz dokonać przedterminowej spłaty pełnej lub częściowej kwoty kredytu bezpośrednio w tej walucie.

Powyższe nie stanowi ustawowej definicji kredytu indeksowanego lub denominowanego. Przyjmuje się jednak, że kredyt denominowany lub indeksowany do waluty obcej to kredyt udzielony w złotych polskich, którego kwota jest odnoszona do waluty obcej. Kredyt taki jest kredytem złotowym, z tym, że na skutek denominacji lub indeksacji, saldo kredytu wyrażane jest w walucie obcej, do której kredyt został denominowany lub indeksowany. Kredytobiorca może dokonywać spłaty rat kredytu bądź w walucie, do której kredyt został denominowany lub indeksowany bądź w walucie polskiej, po przeliczeniu raty wyrażonej w walucie. Wypłata kredytu indeksowanego lub denominowanego do waluty obcej następuje w złotych polskich, zaś operacja z walutą obcą dokonywana jest jedynie „na papierze” dla celów księgowych, do faktycznego przekazania wartości dewizowych nie dochodzi. Do faktycznego obrotu dewizowego dochodzi dopiero wówczas, gdy strony uzgodnią, że spłata kredytu przez kredytobiorcę następować będzie w walucie, do której kredyt indeksowano lub denominowano.

Mając powyższe na uwadze, dokonać należy rozróżnienia pomiędzy kredytem indeksowanym do waluty obcej a kredytem czysto walutowym. W przeciwieństwie do kredytu indeksowanego, kredyt walutowy to kredyt udzielony w innej niż PLN walucie, a zatem również w tej walucie wypłacany i spłacany. W niniejszej sprawie z uwagi na to, iż środki finansowe zostały wypłacone powodowi w walucie polskiej oraz Umowa przewidywała, że w takiej też walucie powód będzie spłacać raty kapitałowo – odsetkowe z całą pewnością należy mówić o kredycie indeksowanym, nie zaś kredycie walutowym.

Przedmiotowa Umowa w § 2 ust. 1 i 2 zdanie 1 przewidywała, że kwota kredytu wynosi 378 750,00 PLN oraz że kredyt jest indeksowany do CHF, po przeliczeniu wypłaconej kwoty zgodnie z kursem kupna CHF według Tabeli Kursów Walut Banku obowiązującej w Banku (...) w dniu uruchomienia kredytu lub transzy. Stosownie do § 7 ust. 1 Umowy Kredytobiorca zobowiązał się spłacić kwotę kredytu w CHF, ustaloną zgodnie z § 2 w złotych polskich, z zastosowaniem kursu sprzedaży CHF obowiązującego w dniu płatności raty kredytu, zgodnie z Tabelą Kursów Walut Banku (...) S.A.

Zgodnie zatem z postanowieniami przedmiotowej Umowy, kredyt był wypłacony w złotych polskich, indeksowany kursem innej waluty – CHF. Natomiast z walutą CHF powiązana była inna stopa referencyjna niż dla PLN, tj. nie WIBOR, lecz LIBOR. Kwota wypłacona powodowi w PLN zgodnie z Umową w dniu uruchomienia kredytu miała być przeliczona na CHF według kursu kupna CHF określonego w Tabeli Kursów. Wysokość rat kapitałowo – odsetkowych miała zostać ustalona z zastosowaniem kursu sprzedaży CHF obowiązującego w dniu płatności raty kredytu, zgodnie z Tabelą Kursów.

Zaznaczenia wymaga, że o tym, iż walutą kredytu był PLN świadczy nie tylko kwota kredytu, wskazana jednoznacznie w Umowie w PLN, ale także treść § 2 ust. 2 Umowy, który wskazuje, iż kredyt jest indeksowany do CHF, po przeliczeniu wypłaconej kwoty zgodnie z kursem CHF według Tabeli Kursów Walut Obcych obowiązującej w Banku (...) w dniu uruchomienia kredytu lub transzy. Oznaczało to, iż najpierw miała być wypłacona kwota w PLN i ta kwota następnie miała być przeliczona zgodnie z kursem CHF, a nie odwrotnie. Na PLN jako na walutę kredytu wskazuje także

waluta zabezpieczeń ustanowionych w Umowie np. wartość hipoteki kaucyjnej wyrażona była w PLN – do sumy 643 875,00 PLN (§ 9 ust. 1 pkt 1) Umowy). Zgodnie z art. 68 ustawy o księgach wieczystych i hipotece (t.j. Dz.U. z 2001 roku, Nr 124, poz. 1361 z późn. zm.) – w brzmieniu obowiązującym na datę zawarcia analizowanej Umowy – hipoteka zabezpiecza jedynie wierzytelności pieniężne i może być wyrażona tylko w oznaczonej sumie pieniężnej. Jeżeli wierzytelność zgodnie z prawem została wyrażona w innym pieniądzu niż pieniądz polski, hipotekę wyraża się w tym innym pieniądzu. Gdyby zatem wierzytelność – czyli kredyt – była wyrażona w CHF, również hipoteka powinna zostać wyrażona w CHF.

Podkreślić należy, iż zastosowany w Umowie mechanizm indeksacji nie zmieniał kwoty i waluty kredytu, wyrażonej w PLN, a stanowił on jedynie klauzulę przeliczeniową, mocą której strony ustaliły, że zobowiązanie wyrażone w walucie polskiej w dniu uruchomienia kredytu, a zatem z chwilą wykonania zobowiązania Banku do wypłaty kredytu (co nastąpić miało w PLN), miało zostać przeliczone na walutę obcą – na CHF, Kredytobiorca zobowiązany był do dokonania spłaty kredytu – przy czym wysokość rat, uiszczanych w PLN, obliczona miała być według kursu sprzedaży CHF.

Zgodnie z jednolitą linią orzecznictwa Sądu Najwyższego, przed wejściem w życie w/w ustawy z dnia 29 lipca 2011 roku, tzw. „ustawy antyspreadowej”, dopuszczalne było na zasadzie swobody umów zaciągnięcie zobowiązania kredytowego w walucie obcej z równoczesnym zastrzeżeniem, że wypłata i spłata kredytu będzie dokonywana w walucie krajowej (por. wyroki Sądu Najwyższego: z 25 marca 2011 roku, IV CSK 377/10; z 29 kwietnia 2015 roku, V CSK 445/14; z 22 stycznia 2016 roku, I CSK 1049/14; z 27 lutego 2019 roku, II CSK 19/18 oraz z 11 grudnia 2019 roku, V CSK 382/18). Argumentem przemawiającym za dopuszczalnością zawierania umów o kredyt indeksowany przed wejściem w życie w/w ustawy nowelizującej było właśnie wprowadzenie do ustawy Prawo bankowe przepisu dotyczącego kredytów indeksowanych do waluty innej niż polska. Racjonalny ustawodawca nie wprowadziłby bowiem do porządku prawnego umowy, co do której zachodzą przesłanki do stwierdzenia jej nieważności.

Umowa kredytu indeksowanego, przewidującego spread walutowy, mieściła się zatem w konstrukcji ogólnej umowy kredytu bankowego i stanowiła jej możliwy wariant (art. 353¹ k.c. w związku z art. 69 UPrB).

Mając na uwadze treść wyżej cytowanych postanowień § 2 ust. 1 i 2 Umowy, stwierdzić należało, iż w powyższej Umowie określono kwotę w złotych polskich, która podlegać miała wypłacie Kredytobiorcy, zaś jakiej kwocie w CHF miała odpowiadać ta kwota, miało zostać ustalone w dniu wypłaty kredytu lub transzy. Zauważyć należy, iż powód zainteresowany był otrzymaniem kwoty w złotych polskich i otrzymał kwotę w złotych polskich. Kwota kredytu w złotych polskich w chwili zawierania Umowy była zatem powodowi znana. Dodatkowo strony w Umowie ustaliły, że wartość wypłaconej w PLN kwoty (saldo kredytu) zostanie przeliczona do CHF według kursu kupna walut określonego w Tabeli Kursów Walut Obcych obowiązującej w Banku w chwili uruchomienia kredytu.

W ocenie Sądu, samo wprowadzenie do Umowy postanowienia przewidującego mechanizm indeksacji – z wyżej wskazanych już względów – nie było sprzeczne z treścią art. 69 ust. 1 UPrB, gdyż nie naruszało zasady swobody umów, wyrażonej w art. 353¹ k.c. Natomiast inną kwestią jest sposób określenia przez pozwanego Banku mechanizmu indeksacji poprzez odesłanie do kursów walut, ustalanych w Tabelach kursowych, tworzonych przez Bank, o czym będzie mowa w dalszej części uzasadnienia.

I. NIEDOZWOLONE POSTANOWIENIA UMOWNE

Odnosząc się do zarzutów powoda, dotyczących abuzywności kwestionowanych postanowień, zawartych w Umowie i Regulaminie, wskazać należy, iż w ocenie Sądu, postanowienia te, określające sposoby wyliczenia kwoty kredytu podlegającej spłacie i wysokości rat kredytu, stanowią postanowienia niedozwolone, a tym samym nie wiążą powoda. Przy czym, w ocenie Sądu, wyeliminowanie tych postanowień z przedmiotowej Umowy prowadzi w niniejszej sprawie do jej upadku, a więc do jej nieważności.

Zgodnie z art. 385¹ § 1 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny.

Wskazać należy, iż regulacja, zawarta w art. 385⁽¹⁾ – 385⁽³⁾ k.c., stanowi implementację dyrektywy 93/13, co rodzi określone konsekwencje dla wykładni tych przepisów. Przede wszystkim musi ona prowadzić do takich rezultatów, które pozwolą urzeczywistnić cele dyrektywy. Sądy krajowe, stosując prawo wewnętrzne, zobowiązane są tak dalece, jak jest to możliwe, by dokonywać jego wykładni w świetle brzmienia i celu tej dyrektywy, tak by osiągnąć przewidziany w niej rezultat, a zatem zastosować się do art. 288 akapit trzeci Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (tak m.in. wyrok TSUE C-377/14). Krajowe sądy i trybunały powinny tak wyklądać prawo wewnętrzne, aby w pełni uwzględniło ono nie tylko literę, ale i ducha prawa unijnego (tak E. Łętowska w: System prawa prywatnego T.5 – Zobowiązania część ogólna, Warszawa 2013, s. 30). Stosując zatem art. 385⁽¹⁾ k.c. należy stosować wykładnię przyjazną dla prawa unijnego – w szczególności potwierdzoną orzeczeniami Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (dalej jako „TSUE” lub „Trybunał Sprawiedliwości”).

W ocenie Sądu, w niniejszej sprawie zostały spełnione wszystkie przesłanki, określone w powołanym wyżej art. 385¹ k.c., pozwalające uznać postanowienia łączącej strony Umowy, dotyczące mechanizmu indeksacji, za klauzule abuzywne.

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż rozważając abuzywność kwestionowanych postanowień umownych, Sąd miał na uwadze, iż były już one przedmiotem kontroli przez Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, który w wyroku z dnia 14 grudnia 2010 roku, wydanym w sprawie o sygnaturze akt XVII AmC 426/09, uznał za niedozwolone i zakazał Bankowi (...) S.A. z siedzibą w W. wykorzystywania w obrocie z konsumentami m.in. postanowień wzorca umowy o następującej treści:

- „Kredyt jest indeksowany do CHF/USD/EUR, po przeliczeniu wypłaconej kwoty zgodnie z kursem kupna CHF/USD/EUR według Tabeli Kursów Walut Obcych obowiązującej w Banku (...) w dniu uruchomienia kredytu lub transzy.”,

- „W przypadku kredytu indeksowanego kursem waluty obcej kwota raty spłaty obliczona jest według kursu sprzedaży dewiz, obowiązującego w Banku na podstawie obowiązującej w Banku Tabeli Kursów Walut Obcych z dnia spłaty.”.

Na podstawie powyższego prawomocnego wyroku w dniu 15 maja 2012 roku cytowane postanowienia wpisane zostały do rejestru klauzul niedozwolonych, prowadzonego przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, pod numerami odpowiednio 3178 i 3179.

Powyższe stanowi argument za uznaniem w niniejszej sprawie kwestionowanych postanowień umownych za klauzule abuzywne (por. uchwała Sądu Najwyższego z 20 listopada 2015 roku, w sprawie III CZP 17/15; wyrok Sądu Najwyższego z 07 lipca 2021 roku w sprawie I CSKP 222/21, LEX nr 3218438). Wobec wpisania kwestionowanych postanowień umownych do rejestru klauzul niedozwolonych Sąd co do zasady nie mógł odmiennie ocenić określonych postanowień umownych i był zobowiązany do przyjęcia, że postanowienie o takiej treści jako niedozwolone postanowienie umowne spełniały wszystkie określone w przepisach kodeksu cywilnego przesłanki. Nawet zatem przyjęcie, że w sprawie niniejszej powodowie zostaliby prawidłowo pouczeni o ryzyku kursowym, nie mogło prowadzić do wniosku, że kwestionowane postanowienia nie są abuzywne.

Ponadto Sąd miał na uwadze, iż zgodnie z wyrokiem TSUE z dnia 21 września 2023 roku w sprawie C -139/22 Artykuł 3 ust. 1, art. 7 ust. 1 i art. 8 dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 05 kwietnia 1993 roku w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich należy interpretować w ten sposób, że nie stoją one na przeszkodzie temu, by warunek

umowny, który nie był indywidualnie negocjowany, został uznany przez właściwe organy krajowe za nieuczciwy z tego tylko powodu, że jego treść jest równoznaczna z treścią postanowienia wzorca umowy wpisanego do krajowego rejestru klauzul niedozwolonych.

Mając powyżej na uwadze, wobec wpisania kwestionowanych klauzul umownych do rejestru klauzul niedozwolonych na podstawie prawomocnego wyroku Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, wydanego w sprawie, w której pozwanym był Bank (...) S.A. oraz wobec wiążącego charakteru tego wyroku – w niniejszej sprawie, celem ustalenia, czy kwestionowane postanowienia stanowią klauzule abuzywne, wystarczające było ustalenie, czy powód, zawierając przedmiotowe Umowy, działał jako konsument oraz czy kwestionowane postanowienia zostały z nim indywidualnie uzgodnione.

Z dowodów zgromadzonych w sprawie jednoznacznie wynika, że pozwany Bank zawarł przedmiotową Umowę w ramach prowadzonej działalności gospodarczej w zakresie czynności bankowych (art. 43¹ k.c.), natomiast powód zawarł ją jako konsument (art. 22¹ k.c.). Środki pochodzące z kredytu miały zostać przeznaczone – i faktycznie zostały przeznaczone – na zakup lokalu mieszkalnego, służącego zaspokojeniu potrzeb mieszkaniowych powoda. Powód nigdy nie prowadził działalności gospodarczej. Ponadto status powoda jako konsumenta nie był kwestionowany przez pozwanego Bank.

Mając powyższe na uwadze, stwierdzić należało, iż powodowi przysługiwał status konsumenta, a więc że uprawniony jest on do ochrony, przewidzianej w art. 385¹ k.c.

Nie budziło również wątpliwości, że postanowienia przedmiotowej Umowy, dotyczące indeksacji, nie były uzgadniane z powodem indywidualnie przed zawarciem Umowy. Nieuzgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta (art. 385¹ § 3 k.c.). Ciężar dowodu, że dane postanowienie umowne zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje (art. 385¹ § 4 k.c.). Natomiast strona pozwana w niniejszej sprawie nie wykazała, aby powód miał jakikolwiek wpływ na postanowienia umowne dotyczące indeksacji. Samo zaakceptowanie przez powoda kwestionowanych postanowień poprzez podpisanie przedmiotowej Umowy nie oznacza, że postanowienia te zostały z nim indywidualnie uzgodnione bądź że miał on realny wpływ na ich treść.

Kolejno wskazać należy, iż konsekwencje usunięcia z umowy postanowień określających mechanizm indeksacji szczegółowo rozważył TSUE w wyroku z dnia 03 października 2019 roku w sprawie C-260/18. Potwierdzając stanowisko polskiego sądu odsyłającego, Trybunał Sprawiedliwości wskazał, że po usunięciu uznanego za abuzywne odesłania do kursów kupna i sprzedaży z tabeli kursowej banku niemożliwe jest określenie kursu wymiany, a tym samym wykonanie przedmiotowej umowy, a zatem że skuteczne zakwestionowanie kursów wymiany walut jest równoznaczne z usunięciem postanowień o indeksacji w całości (pkt 24 i 36). Tym samym w świetle przepisów prawa krajowego utrzymanie umowy bez zawartych w niej warunków nie jest możliwe, co musi prowadzić do jej nieważności, czemu nie sprzeciwia się art. 6 Dyrektywy (pkt. 43). Dzieje się tak w szczególności, gdy – jak w sprawie niniejszej – usunięcie postanowień dotyczących kursów oznacza pośrednie usunięcie z umowy ryzyka kursowego, które jest bezpośrednio związane z indeksacją umowy. Skoro warunek ryzyka kursowego jest traktowany jako określający główny przedmiot umowy kredytu (pkt 44), to bez niego utrzymanie obowiązywania umowy nie jest możliwe, gdyż powoduje to zmianę charakteru umowy.

Ponadto w wyroku z dnia 29 kwietnia 2021 roku w sprawie C-19/20 Trybunał Sprawiedliwości wskazał, że skutki stwierdzenia przez sąd istnienia nieuczciwego warunku w umowie, zawartej między przedsiębiorcą a konsumentem, podlegają przepisom prawa krajowego, przy czym kwestia utrzymania się w mocy takiej umowy powinna być oceniana z urzędu przez sąd krajowy zgodnie z obiektywnym podejściem na podstawie tych przepisów.

Natomiast zgodnie z wyrokiem TSUE z dnia 18 listopada 2021 roku w sprawie C-212/20 w przypadku stwierdzenia przez sąd krajowy nieważności nieuczciwego warunku umowy zawartej między przedsiębiorcą a konsumentem art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13 należy interpretować w taki sposób, iż niezgodny z tym artykułem jest przepis prawa krajowego dający sądowi krajowemu możliwość uzupełnienia tej umowy poprzez zmianę treści owego warunku. Gdyby bowiem sąd krajowy mógł zmieniać treść nieuczciwych warunków zawartych w takich umowach, to takie uprawnienie mogłoby zagrażać realizacji długoterminowego celu ustanowionego w art. 7 dyrektywy 93/13. Uprawnienie to przyczyniałoby się bowiem do wyeliminowania zniechęcającego skutku wywieranego na przedsiębiorców poprzez sam brak stosowania takich nieuczciwych warunków wobec konsumentów, ponieważ nadal mogliby oni dostrzegać korzyść w stosowaniu rzeczonych warunków, wiedząc, że nawet gdyby miały one być unieważnione, to jednak umowa mogłaby zostać uzupełniona w niezbędnym zakresie przez sąd krajowy, tak aby zagwarantować w ten sposób interes rzeczonych przedsiębiorców. TSUE w wyroku tym wskazał, że jedynie w wypadku, gdyby stwierdzenie nieważności nieuczciwego warunku zobowiązywało sąd do unieważnienia umowy w całości, narażając tym samym konsumenta na szczególnie niekorzystne konsekwencje, w związku z czym unieważnienie to skutkowałoby niejako ukaraniem konsumenta, sąd krajowy mógłby zastąpić ten warunek przepisem prawa krajowego o charakterze dyspozytywnym. Ponadto TSUE dodał, że art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13 stoi na przeszkodzie wypełnieniu luk w umowie spowodowanych usunięciem z niej nieuczciwych warunków wyłącznie na podstawie przepisów krajowych o charakterze ogólnym, przewidujących, że skutki wyrażone w treści czynności prawnej są uzupełniane przez skutki wynikające również z zasad słuszności lub ustalonych zwyczajów, które nie stanowią przepisów dyspozytywnych lub przepisów mających zastosowanie, w przypadku gdy strony umowy wyrażą na to zgodę.

Wobec powyższego, stwierdzić należy, iż niedopuszczalne jest uzupełnienie abuzywnych postanowień umowy przez sąd poprzez zmianę treści tych postanowień, gdyż mogłoby to zagrażać realizacji długoterminowych celów stawianych przez Dyrektywę 93/13 (wyrok TSUE C-19/20 pkt 67 i 68). Jeśli umowa po wyłączeniu z niej nieuczciwych warunków nie może obowiązywać, sąd może – jedynie w celu uniknięcia penalizujących konsumenta konsekwencji – uzupełnić umowę przepisami dyspozytywnymi (wyrok TSUE C-26/13 w sprawie K. pkt 82-85). Niezależnie od wątpliwości co do możliwości zastąpienia kursu Banku kursem średnim NBP, należy zauważyć, że tego rodzaju zabieg nie usunąłby znaczącej nierównowagi między stronami, jaka powstała ze szkodą dla konsumenta na skutek włączenia do umowy warunku ryzyka kursowego.

Ponadto za niedopuszczalnością takiego „uzupełniania” umowy wypowiedział się TSUE w wyroku z dnia 08 września 2022 roku w sprawach połączonych od C#80/21 do C#82/21, w którym wskazał, że artykuł 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 dyrektywy 93/13 należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie orzecznictwu krajowemu, zgodnie z którym sąd krajowy może, po stwierdzeniu nieważności nieuczciwego warunku znajdującego się w umowie zawartej między konsumentem a przedsiębiorcą, który pociąga za sobą nieważność tej umowy w całości, zastąpić warunek umowy, którego nieważność została stwierdzona, albo wykładnią oświadczenia woli stron w celu uniknięcia unieważnienia tej umowy, albo przepisem prawa krajowego o charakterze dyspozytywnym, nawet jeśli konsument został poinformowany o skutkach nieważności tejże umowy i zaakceptował je.

Mając powyższe na uwadze, stwierdzić należało, iż po pierwsze – po wyeliminowaniu z Umowy postanowień abuzywnych (§ 2 ust. 2 i § 7 ust. 1 Umowy oraz § 8 ust. 3 Regulaminu) nie było możliwe uzupełnienie powstałych na skutek tego luk np. średnim kursem NBP. Po drugie – wskazać należy, iż po wyeliminowaniu z Umowy spornych klauzul i niezastąpieniu ich innymi postanowieniami Umowa ta nie mogłaby obowiązywać z niżej podanych względów.

W pierwszej kolejności powtórzyć należy, iż opisywane we wcześniejszej części uzasadnienia klauzule indeksacyjne, stanowią element określający główne świadczenie stron umowy o kredyt indeksowany. Wobec tego, stwierdzić należy, iż usunięcie postanowienia określającego główne świadczenia stron, prowadzi do tego, że pomiędzy stronami brak jest zgody na zawarcie umowy. To prowadzi zaś do wniosku, że na skutek stwierdzenia abuzywności wskazanych postanowień umownych i ich wyeliminowania z Umowy dochodzi do jej upadku.

Kolejno wskazać należy, iż wyeliminowanie z przedmiotowej Umowy postanowień dotyczących indeksacji, odsyłających do Tabeli Kursów, prowadzi nie tylko do zniesienia mechanizmu indeksacji oraz różnic kursów

walutowych, ale również pośrednio do zamknięcia ryzyka kursowego, które jest bezpośrednio związane z indeksacją. Klauzula dotycząca ryzyka wymiany określa główny przedmiot umowy kredytu indeksowanego. Usunięcie tych postanowień z umowy powoduje, że umowa ta nie może nadal obowiązywać bez tych warunków z tego powodu, że ich usunięcie spowodowałoby zmianę charakteru głównego przedmiotu umowy (por. powołany już wyżej wyrok TSUE w sprawie C-260/18).

Po wyeliminowaniu z umowy o kredyt indeksowany do waluty obcej postanowień dotyczących indeksacji – a więc postanowień wyznaczających naturę tego stosunku zobowiązaniowego – umowę należałoby zatem uznać za nieważną na podstawie art. 353¹ k.c. jako sprzeczną z naturą zobowiązania. Wyeliminowanie z przedmiotowej Umowy klauzul indeksacyjnych doprowadziłoby bowiem do takiego zniekształcenia tego stosunku zobowiązaniowego, że nie odpowiadałby on już jego naturze, której istotą jest wprowadzenie postanowień dotyczących indeksacji, pozwalających na ustalenie salda zadłużenia w walucie obcej a następnie zastosowanie do tak ustalonego salda zadłużenia oprocentowania ustalonego według stawki LIBOR.

Reasumując – stwierdzenie, że kwestionowane przez powoda postanowienia Umowy, określające mechanizm indeksacji, stanowią klauzule abuzywne, prowadzi do upadku całej Umowy.

Wobec powyższego, zbędne okazało się odnoszenie do kolejnych zarzutów powoda, dotyczących nieważności przedmiotowej Umowy. Już bowiem uwzględnienie powyższych zarzutów powoda skutkowało uwzględnieniem jego żądań głównych, opartych na zarzucie nieważności spornej Umowy.

II. ŻĄDANIE USTALENIA NA PODSTAWIE ART. 189 K.P.C.

W ocenie Sądu, powód – wbrew zarzutom strony pozwanej – posiada interes prawny w rozumieniu art. 189 k.p.c. w żądaniu ustalenia nieważności przedmiotowej Umowy.

Zgodnie z art. 189 k.p.c. powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny. Przepis art. 189 k.p.c. ma charakter przepisu materialnoprawnego, gdyż stanowi podstawę prawną powództw o ustalenie stosunku prawnego oraz o ustalenie prawa, i to zarówno ustalenie pozytywne, jak i negatywne. Przedmiotem ustalenia w drodze powództwa przewidzianego w art. 189 k.p.c. mogą być prawa i stosunki prawne, dla ustalenia których właściwa jest droga procesu cywilnego (np. ustalenie nieważności umowy, ugody sądowej, testamentu). Przesłanką merytoryczną powództwa o ustalenie jest interes prawny, rozumiany jako potrzeba ochrony sfery prawnej powoda, którą może uzyskać przez samo ustalenie stosunku prawnego lub prawa (por. wyrok Sądu Najwyższego z 10 czerwca 2011 roku, II CSK 568/10, Lex nr 932343).

Interes prawny istnieje wówczas, gdy zachodzi niepewność stosunku prawnego lub prawa, wynikająca z obecnego lub przewidywanego ich naruszenia lub kwestionowania. Brak interesu zachodzi wtedy, gdy sfera prawna powoda nie została naruszona lub zagrożona, bo jego prawo już zostało naruszone albo powstały określone roszczenia i może osiągnąć pełniejszą ochronę swych praw, bo może dochodzić zobowiązania pozwanego do określonego zachowania - świadczenia lub wykorzystać inne środki ochrony prawnej prowadzące do takiego samego rezultatu. Zasada ta nie ma charakteru bezwzględnej, bo powód nie traci interesu, jeżeli ochrona jego sfery prawnej wymaga wykazania, że stosunek prawny ma inną treść, w szczególności, gdy umowa jest zawarta na długi czas, a wyrok w sprawie o świadczenie za wcześniejszy okres (roszczenia dodatkowe zgłoszone przez powoda) nie usunie niepewności w zakresie wszystkich skutków prawnych mogących wyniknąć z tego stosunku w przyszłości (tak Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z 25 października 2018 roku, I ACa 623/17, Lex nr 2583325).

Sąd orzekający w niniejszym składzie podziela stanowisko wyrażone przez Sąd Apelacyjny w Gdańsku w uzasadnieniu wyroku z dnia 04 listopada 2020 roku, w sprawie V ACa 300/20, że wniesienie powództwa o zapłatę nie rozstrzygnie w sposób całkowity istniejącego pomiędzy stronami sporu co do związania ich umową kredytową. Będzie bowiem rozstrzygało spór za okresy czasu, które już upłynęły. Natomiast w sposób pełny interesy powoda zabezpieczy ustalenie, czy w istocie strony są związane zawartą umową. Rozstrzygnie bowiem kwestię dla powoda podstawową, czy wiąże ich ze stroną pozwaną umowa kredytowa, czy też nie. Ustalenie nieważności umowy kredytowej da podstawę do

dokonania wzajemnych rozliczeń pomiędzy stronami. Przede wszystkim zaś usunie niepewność po stronie powoda, czy ma nadal spłacać raty kredytu.

Zważywszy na powyższe, Sąd uwzględnił żądanie powoda i w pkt I sentencji wyroku ustalił, że umowa o kredyt hipoteczny NR (...), zawarta pomiędzy stronami postępowania w dniu 12 września 2008 roku, jest nieważna;

III. ŻĄDANIE ZAPŁATY

Wobec ustalenia, że przedmiotowa Umowa kredytu jest nieważna a więc, że wynikający z niej stosunek prawny nie istnieje, strony powinny zwrócić sobie – zgodnie z teorią dwóch kondykcji – kwoty świadczone na podstawie tejże Umowy (por. uchwała Sądu Najwyższego z 16 lutego 2021 roku, w sprawie III CZP 11/20 oraz uchwała 7 Sędziów Sądu Najwyższego z 07 maja 2021 roku w sprawie III CZP 6/21). Przypomnieć należy jedynie, że teoria dwóch kondykcji polega na tym, że każda ze stron ma własne roszczenie o zwrot spełnionego świadczenia: bank o zwrot kwoty wypłaconego nominalnie kredytu, a kredytobiorca o zwrot świadczeń spełnionych na rzecz banku.

Na uwzględnienie zasługiwało zatem żądanie powoda zasądzenia od strony pozwanej na jego rzecz kwot, stanowiących sumę wpłat dokonanych przez niego na rzecz Banku na podstawie przedmiotowej Umowy w okresie wskazanym w pozwie.

Podstawę prawną powyższego żądania powoda stanowiły przepisy art. 405 k.c. i art. 410 § 1 i § 2 k.c. Zgodnie z art. 405 k.c., kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości. Stosownie do art. 410 § 1 k.c. przepisy artykułów poprzedzających stosuje się w szczególności do świadczenia nienależnego. Przepis art. 410 § 2 k.c. stanowi zaś, że świadczenie jest nienależne, jeżeli ten, kto je spełnił, nie był w ogóle zobowiązany względem osoby, której świadczył, albo jeżeli podstawa świadczenia odpadła lub zamierzony cel świadczenia nie został osiągnięty, albo jeżeli czynność prawna zobowiązująca do świadczenia była nieważna i nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia.

Powód w niniejszym postępowaniu ostatecznie domagał się zasądzenia od strony pozwanej na jego rzecz kwoty 285 436,16 zł, podając, że stanowi ona sumę kwot, pobranych od niego przez Bank w wykonaniu spornej Umowy kredytu tytułem spłaty rat kredytu w okresie od października 2008 roku do kwietnia 2022 roku. Sumę kwot, pobranych od powoda przez Bank w tym okresie, Sąd ustalił na podstawie zaświadczeń Banku, złożonych przez powoda, które nie były kwestionowane przez strony postępowania. Okazała się ona zgodna z żądaniem powoda.

Wobec powyższego, Sąd w pkt II sentencji wyroku zasądził od strony pozwanej na rzecz powoda żądane przez niego kwoty.

IV. ODSETKI USTAWOWE ZA OPÓŹNIENIE

O odsetkach ustawowych za opóźnienie Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 i § 2 k.c. Zgodnie z art. 481 § 1 k.c. jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Zgodnie zaś z art. 455 k.c. jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania.

Sąd uznał żądanie odsetkowe powoda za uzasadnione w przeważającej części. Sąd miał przy tym na uwadze, że przed wniesieniem pozwu powód co prawda złożył do Banku reklamację, jednakże nie wskazał w tym piśmie wysokości żądanej kwoty tytułem zwrotu świadczenia nienależnego. Wobec tego, Sąd uznał, że dopiero pozew i modyfikacja powództwa w niniejszej sprawie stanowiły wezwanie do zapłaty kwot w nich wskazanych. W ocenie Sądu, termin tygodniowy jest terminem wystarczającym na spełnienie świadczenia. Wobec tego, odsetki ustawowe za opóźnienie od kwoty, wskazanej w pozwie, tj. 204 012,28 zł, zostały zasądzone od 8-go dnia po dniu doręczeniu odpisu pozwu stronie pozwanej (k. 98), a więc od dnia 19 maja 2021 roku, do dnia zapłaty. Natomiast odsetki ustawowe za opóźnienie od

kwoty, o jaką powód rozszerzył żądanie pozwu, tj. 75 423,88 zł, zostały zasądzone od 8-go dnia po dniu doręczenia stronie pozwanej odpisu pisma modyfikującego żądanie pozwu (k. 354), a więc od 03 czerwca 2022 roku, do dnia zapłaty.

W pozostałym zakresie, Sąd oddalił roszczenie odsetkowe powoda, orzekając jak w pkt III sentencji wyroku.

V. ZARZUT ZATRZYMANIA

Sąd nie uwzględnił podniesionego przez stronę pozwaną zarzutu zatrzymania.

Zgodnie z art. 496 k.c. jeżeli wskutek odstąpienia od umowy strony mają dokonać zwrotu świadczeń wzajemnych, każdej z nich przysługuje prawo zatrzymania, dopóki druga strona nie zaoferuje zwrotu otrzymanego świadczenia albo nie zabezpieczy roszczenia o zwrot. Stosownie do art. 497 k.c. przepis artykułu poprzedzającego stosuje się odpowiednio w razie rozwiązania lub nieważności umowy wzajemnej.

Sąd nie uwzględnił podniesionego przez stronę pozwaną zarzutu zatrzymania, ponieważ w ocenie Sądu orzekającego w niniejszej sprawie, do umowy kredytu nie można stosować przepisów dotyczących prawa zatrzymania z uwagi na to, iż świadczenia obu stron tej umowy mają charakter jednorodząjowy – pieniężny, a więc jej stronom przysługuje dalej idących środek prawny służący ochronie przed akcją procesową przeciwnika, tj. potrącenie wzajemnych wierzytelności.

Wskazać należy, iż w uzasadnieniu postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 17 marca 2023 roku w sprawie II CSKP 1468/22 Sąd ten wskazał, że istota prawa zatrzymania została wyrażona w art. 461 § 1 k.c. – chodzi w nim o prawo zatrzymania cudzej rzeczy przez zobowiązanego do jej wydania do chwili zaspokojenia lub zabezpieczenia określonych roszczeń. Sąd Najwyższy podkreślił przy tym, że nie sposób abstrahować od celu i istoty prawa zatrzymania, wynikających z art. 461 k.c. Dodał również, iż w tzw. „sprawach frankowych” należy mieć na uwadze kwestię ochrony konsumentów, przewidzianą w dyrektywie 93/13 a przyjęcie dopuszczalności zarzutu zatrzymania w umowach kredytowych z konsumentami mogłoby stać w sprzeczności z ochroną praw kredytobiorcy, jako konsumenta, gwarantowaną przez przepisy unijne. Ponadto w uchwale 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 19 czerwca 2024 roku, wydanej w sprawie III CZP 31/23, Sąd Najwyższy wskazał, że prawo zatrzymania (art. 496 k.c.) nie przysługuje stronie, która może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelności drugiej strony.

Wcześniej w uzasadnieniu wyroku z dnia 23 sierpnia 2023 roku w sprawie I ACa 292/23 Sąd Apelacyjny w Warszawie także podkreślił m.in. iż zastrzeżenie budzi samo wykorzystanie konstrukcji prawnej zatrzymania, jeżeli świadczenia spełnione przez obie strony mają charakter pieniężny.

W wyrokach z dnia 14 grudnia 2023 roku w sprawie C -28/22 oraz z dnia 08 maja 2024 roku, w sprawie C-424/22 TSUE wskazał, że powoływanie się w procesie dotyczącym umowy kredytu przez przedsiębiorcę w sporze z konsumentem na prawo zatrzymania sprzeczne jest z art. 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 dyrektywy 93/13

Sąd orzekający w niniejszej sprawie podziela powyższe stanowiska wyrażone przez Sąd Najwyższy, Sąd Apelacyjny w Warszawie oraz TSUE. Mając je na uwadze, Sąd uznał, że w okolicznościach niniejszej sprawy zarzut zatrzymania nie zasługiwał na uwzględnienie.

VI. ZARZUT PRZEDAWNIEŃ

Sąd nie podzielił także zarzutu strony pozwanej, dotyczącego przedawnienia roszczenia pieniężnego powoda. W ocenie Sądu, do roszczenia tego ma do niego zastosowanie ogólny 10 – letni termin przedawnienia roszczeń co do wpłat dokonanych przed dniem 09 lipca 2018 roku (zgodnie z art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 13 kwietnia 2018 roku o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw, Dz.U. z 2018 roku, poz. 1104) oraz 6-letni termin – co do wpłat dokonanych od 09 lipca 2018 roku. Co do zaś kwestii początku biegu terminu przedawnienia, to w niniejszej sprawie, Sąd – dzieląc argumentację, zawartą w wyroku TSUE z dnia 22 kwietnia 2021 roku w sprawie C-485/19 – uznał, że termin przedawnienia roszczenia powodów o zwrot kwot wpłaconych na podstawie niedozwolonych postanowień

umownych – skutkujących nieważnością umowy – a więc o zwrot świadczenia nienależnego, zaczął biec dla powoda nie od chwili dokonania poszczególnych wpłat, lecz od chwili, kiedy powód uświadomił sobie istnienie w Umowie nieuczciwych postanowień umownych, co w niniejszej sprawie nastąpiło – jak zeznał powód – około 2020 roku. Skoro zatem pozew w niniejszej sprawie został wniesiony w lutym 2021 roku, to stwierdzić należało, iż roszczenie powoda o zapłatę nie przedawniło się.

VII. **KOSZTY PROCESU**

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 100 zd. 2 k.p.c., obciążając nimi w całości stronę pozwaną uznając, że powód uległ tylko w nieznacznej części swego żądania, tj. do części roszczenia odsetkowego. Na zasądzoną od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 11 864 zł składały się: kwota 1 000 zł tytułem opłaty sądowej od pozwu, kwota 30 zł tytułem opłaty sądowej od pisma, którym rozszerzono żądanie pozwu, kwota 10 800 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika procesowego powoda, będącego adwokatem (ustalone zgodnie z § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22 października 2015 roku, Dz.U. z 2015 roku, poz. 1800) oraz kwota 34 zł tytułem opłat skarbowych od pełnomocnictw. Na podstawie art. 98 § 1¹ k.p.c. od zasądzonych kosztów procesu Sąd zasądził również odsetki ustawowe za opóźnienie, liczone od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty (pkt IV wyroku).

Mając powyższe na uwadze, Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.

ZARZĄDZENIE

(...)